

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése, ide küldendők az előfizetési díjak. nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Opellik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brnben: Stern M.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyiltter petitsorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A fiók-óvóintézet.

Lapunkban már több ízben tettünk említést arról, hogy a helybeli Kisdedővő-Egyesület egy fiók-óvóintézet szervezésének eszméjével foglalkozik, melyet a fölvetett terv szerint a Csáktornya területéhez tartozó külső községekben szándékozik fölállítani.

Az egyesület, hogy a városnak amugy is igen magas tanügyi költségeit efféle újabb kiadásokkal ne szaporítsa, a kormányhoz fordult azzal a kéréssel, hogy ez az új intézet államköltségen létesíttessék.

A m. kormány még tavaly, az év vége felé felelt, a mikor is kijelentette, hogy nem zárkózik el az új intézetnek államköltséggel tervezett fölállítása elől, de a további és végérvényes tárgyalásokba csak akkor bocsátkozhatik, ha ígéretet nyer arra nézve, hogy az óvodának elhelyezéséről, vagyis az épületről Csáktornya városa maga gondoskodik.

Az első fölvonásnak ezzel tehát vége. Az iskolának fölállítására biztos kilátásunk van, mert a többi, az már csak kisebbszerű, könnyen teljesíthető feltétel, melyeket a kormány az egyesületnek a tárgyalások folytatásához alapul kitűzött.

Hogy tehát az óhaj testet is öltösn, az most már Csáktornya városától magától függ.

S ezért az egyesület multkor megtartott választmányi gyűléséből kifolyólag átiratot intézett a város előjáróságához, illetőleg képviselő-testületéhez, hogy vegye fontolóra az egyesület intenczióit és a kormány föltételeit s tegye elhatározásával lehetővé, hogy a város külső része ezzel a nagyon is szükséges intézménnyel ellátható legyen.

S a mennyiben ismerjük Csáktornya városa intéző egyéniségeinek s az egész polgárságnak gondolkozása módját, egy percig sem kételkedünk abban, hogy az egyesület tervei meg ne valósuljanak. Annal biztosabban merjük ezt remélni, mert ez oly csekély költséggel, mindössze 150—200 frnyai évi kiadással terhelné a város budgetjét, hogy ezt a város minden nagyobb megerőltetés nélkül magára vállalhatja; és mert Csáktornya városa már oly számtalanszor bebizonyította, hogy helyes érteke van a tanügyi fejlesztése iránt, melyet mindenkor a legnagyobb lelkesedéssel fölkarolt, a nélkül, hogy mérlegelte volna, vajjon azok föntartása nem feszíti-e túl anyagi tehetségeinek húrjait?

Hiszszük, hogy ebben az esetben is hasonlóképen fog eljárni

Mert erre az intézetre nagyon is szükség van; sőt mulasztásszámba megy, hogy létesítésére még csak most kerül a sor. A

város egy oly részéről van szó, mely kulturális tekintetben a legelhagyottabb viszonyok között van. Buzás, Battyán, s az ezekhez közeleső Felső-Pusztafa gyermekei, habár nagyrészt Csáktornya városa polgárainak a vérei, nagyon is fogyatékos iskoláztatásban részesülnek.

S ennek oka a viszonyokban rejlik. Mert daczára annak, hogy az iskolakötelezettség általános, a külső községek gyermekei mégsem járhatnak mind iskolába, mert nincs tanítéztel, mely gyermekeiket befogadná; a mi még föltünőbb a kisdedők neveltetése tekintetében, mert habár az óvókötelezettségről is törvény intézkedik, a kisdedővás ügye a város eme részén mégis teljesen ismeretlen, mivel nincs óvóintézet, a hová kisdedőket járathatnak.

Igy falusias jellege a város eme részének soha sem változik meg. Kívül marad továbbra is e terület a város véredény-rendszerén, a hol a város szívének dobbanását jóformán már meg sem érzik; a hol a város társalgási nyelvét már nem értik; s mely városrészeknek ennek következtében érdekei is teljesen elütnek azoktól az érdekektől, a melyek magában Csáktornya városában az egész polgárságot és közérdeket minden irányban vezetik.

Pedig, hogy ezek az érdekek kontak-

T Á R C Z A .

Szerelmem . . .

Szerelmem mint a heves tűz
Szívemben lánggal ég;
Keblem mélyébe rejtőzött
E kis titkos vendég.

Mily kedves vagy egyetlenem,
Oly hön szeretlek én;
Szeretlek, míg csak ember lesz
Ezen a földtekén!

Mig e földön ember léssen,
S a szívben érzelem;
Szeretlek, míg csak utolsó
Nem lehel életem!

Isten áldjon! szép kedvesem
Bizva higj és remélj!
Száz mérföldről is eljövök
Érted kedves, ne félj!

Lenczi.

Magyar Könyvtár.

Szerkesztő: Radó Antal.

Kiadja: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai).

A magyar irodalom újabb alakulásában számos oly tényező működött közre, melyek nagyban kedveztek megerősödésének, fölvirulásának. A nemzetiségünk megszilárdításáért folyt kemény küzdelem miutha szönnének, nyelvünk lassan-lassan megtisztult idegenszerűségeitől, tudományunk parlag terei megnépesedtek és olvasóközönségünk száma óriásilag megnövekedett. Fiatal irodalmunk más nemzetekhez mérten példátlan arányokban halad előre. Hisz alig pár évtized munkája az, amit a magyar szellem szépet és nagyot, kiváló és hatalmasat összehordott. A könyv a magyar ember házában szívesen látott vendég — ha olesó. Mert hiába, úgy vagyunk az irodalommal, hogy szeretjük is, de nincs mindig kedvünk sokat áldozni rá. Tán ez az oka, hogy olyan ritka a magyar családban a házi könyvtár és hogy kétség-telenül drágán árult klasszikusaink kötetei nem állanak ott a családi szentély polczán.

Nos, a panaszra, hogy a magyar könyv azért nem kelendő, mert drága, nem sokáig lesz már ok. A német Universal-Bibliothek szuverén uralma meg fog törni, mert megszületett végre-valahára a magyar kiadása is. A Magyar Könyvtár ez, a Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) udvari könyvkereskedés kiadásában megjelenő nagy jövőjű vállalat, melyet Radó Antal szerkeszt. Tíz kötettel köszönt be egyszerre s alig lesz, aki ne szívből mondaná neki a »hozott Isten-t. Mert régen, nagyon régen éreztük egy ily fajta vállalkozás hiányát. Irigykedve szemléljük a franczia, angol és német kiadók versengését, hogy minél

olesóbban árulják a világirodalom nagy alkotásait és tegyék nemzetköznek. az egész emberiségnek közkinésévé. Mert ha a nagy germán nemzet hálaival és kegyelettel adózik Philip Reclamnak, amiért ime háromezren fölül járó Universal-Bibliothek-jának kötetivel hazájának és az emberiségnek szellemi látkörét kiszélesítette: érteni és mindennekfölött becsülni tudjuk. Sok tudós munkálkodásnál többet használt ő; mert népszerűvé, könnyen hozzáférhetővé tette nagy elmék nagy alkotásait.

A nagy közönségnek, mikor a Magyar Könyvtár megindulásáról hírt adunk, kétszeres lesz az öröme. Mert nemcsak hogy olesóvá teszi a magyar könyvet, de oly munkák megjelenését is megvalósítja, melyek eddig vagy csak igen nehezen voltak megszerezhetők, vagy egyáltalán nem voltak kaphatók. Shakspeare és Molière régi fordításai újjalkal cserélendők föl s többé nem fog hangzani a panasz, hogy a teljes magyar Shakspeare megvételéhez az embernek legalább is földbirtokosnak kell lennie. De nemcsak klasszikus alkotásainkban ismerjük meg a nyugati irodalmakat; újabb termelésekből is azt és annyit, ami irodalmi ismereteink határát megbővíti és a népszerűbb írókat jelentősebb, jellemzőbb alkotásaikkal megismerteti. Irodalomtörténetünk számos oly kiváló munkáról emlékszik meg, melyek nyomtatásban egyáltalán nem jelentek meg, vagy ha meg is jelentek, ma már hozzáférhetetlenek. A világirodalomnak igen sok nagy alkotása nincs még nyelvünkre lefordítva. Érti e körülményeknek káros voltát a nagy közönség lépten-nyomon, de érzi leginkább a tanuló ifjuság, melynek a művek olvasása helyett kommentárokkal kell megelégednie. Nagy és szép feladat vár tehát a Magyar

tusba hozassanak, érdeke ez legfőképen a haladni akaró Csáktornyanak magának. Egészes közszellem, helyes fölfogás s józan megítélés a viszonyoknak s az ezekből folyó intézkedéseknek csak akkor fog itt szilárd alapot nyerni, ha a differenciák megszűnnek a »város« és »falu« között, a mikor azután megváltozik a fölfogás a »belső« és »külső« között s magától omlik össze az a válaszfal, mely a város eme különböző részei között oly nehézkessé teszi az ügyvitelt, sok esetben megakasztással fenyegetve a várost modern fejlesztésében.

Pedig addig, míg a külső községek lakossága a műveltségnek magasabb szintjára nem emelkedik, melynek egyik kelléke nálunk a magyar nyelvnek ismerete is, nem lehet várni, hogy az ellentétek elsimuljanak s a város belső és külső területe között az együttérés s az érdekeknek azonossága megteremtessék.

Ezért szükséges az új óvodának megteremtése. Csekélységnek látszik, de következményeiben megbecsülhetetlen. Mert meglátszik az ovodás gyermeknek, hogy szakavatott kéz irányítja nevelését; rajta hagyja ez bélyegét a felnőtt emberen is, s a velők érintkezők által magán az egész társadalmon. S érvényesül ennek hatása kivált akkor, ha ezen az egy intézményen kívül más faktor nincsen, mely a lakosság kiművelésére befolyhatna.

S hogy mily mérhetetlen mértékben eszközölné ez a magyarosítást is, elég utalnunk arra a fényes eredményre, melyet e tekintetben a mi óvó-intézetünk a magyarul nem beszélő kisdetek között a legrövidebb idő alatt, mint egy varázsütésre, fölmutat.

Mondhatni, hogy egyedüli és legbiztosabb eszköze ez a magyarosodás ügyének, a hol játszva sajátítja el a gyermek a nyelvet és minden erőszak nélkül viszi magával családjába, a hol észrevétel nélkül teremt az ily ártatlan csevegő kisdet a magyar szellemnek otthonát, a magyar érzésnek melegenlő fészket.

Ép azért nem szabad ez eszközt kiesi-

nyelnünk, s ép ezért kell megragadnunk ez alkalmat most, a mikor elég kedvező körülmények között mintegy magától kínálkozik, hogy az itteni társadalmat a magyarságnak a város központjából kifelé való terjesztésben támogassa.

A városnak csekély költséggel való hozzájárulása mellett az állam által föllállítandó kisdet-óvó intézetet követni fogja folytatólag, mint az alapot az igazi épület, egy állami elemi iskolának föllállítása, a mivel azután meg fog szűnni az az anomália, mely mi nálunk fönnáll, hogy lehet egy város, melynek lakossága egy területen a legmodernebb iskolai oktatásban részesül, a másik területen meg az iskolai nevelés oly nagyon el legyen hanyagolva.

Hiszszük mindezekből kifolyólag, hogy a város képviselő-testülete minél hamarabb és, pedig remélhetőleg kedvezően dönt e kérdésben, hogy az egyesület az ügy fonatát tovább gombolyíthassa s a m. kormánnyal az ügyet mielőbb kedvezően megoldassa!

A magyar sz. korona országainak békeegyesülete.

Magyarország békeszerelő polgáraitól és testületeitől!

Napjainkban két oly eseménynek voltunk részesei, melyek valóban eszményeknek mondhatók, mert csaknem párálan módon egyesítették magukban a nemzetek és az emberiségnek ideáljait: a hazafiságot és a világbékét. Ezen örökké emlékeztetés napokban írta előnkünk, dr. Jókai Mór a következő sorokat, melyek hivatva vannak, hogy az ország minden lakosának figyelmét újlag felhívják a Magyar békeegyesületre.

MAGNUS ANNUS PLATONIS.

Van okunk azt hinni, hogy az a nagy év elérkezett, mely az örök béke kezdetét képezi.

Nem a Pythia triposa, nem a próféta visiója hirdeti ezt; hanem a tények logikája,

volt a választás, mikor Amicist A bor című losszabb művével mutatja be, míg Radó Antal a szavaldásra való tekintettel válogatta meg a Coppébeli fordított kötetet.

Hogy ezek a kitűnően megválasztott munkák minél szélesebb rétegében a társadalomnak terjedhessenek el, a kiadók a Magyar Könyvtár egy-egy kötetének árát 15 krajczárban szabták meg. Nem akarunk eléje vágni a nagy közönség ítéletének; maga fogja elismerni, hogy e csinos kiállítás, tisztán és jól olvasható betűkkel nyomtatott könyvek a magyar könyvkereskedés fejlődésének igazi diadalát jelentik. A magyar közönség könyvvásárlási hajlama fogja pedig megismertetni a magyar szellemnek jótékonyát és az ily vállalkozás életvalóságát. Nem fognak időhöz kötöttek lenni a Magyar Könyvtár egyes számai: oly egymásutánban fognak következni, amily mértékben nyomán jár közönségünk pártolása. Az pedig nagyon kívánatos, hogy mielőbb együtt lássuk a magyar szellem és világotudalom régen nélkülözött nagy alkotásait. Üdvözöljük a Magyar Könyvtárt, mint erre való törekvésében a műveltség hatalmas tényezőjét!

Mint a beküldött prospektusból látjuk, a kiadók Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) és. és kir. udvari könyvkereskedése Budapesten, Andrásffy ut 21. sz. a. a vállalatára előfizetéseket is elfogadnak, még pedig egész évre (24 füzet) 3 frt 60 kr., fél évre (12 füzet) 1 frt 80 kr., negyedévre (6 füzet) 90 kr. Az előfizetőknek a füzeteket bérmentve küldik.

A békére szüksége van mindenkinek, uralkodóknak és nemzeteknek; a háború senkinek sem áll érdekében.

Nind az öt nagyhatalom készen áll a védelemre, de a támadásra egy sem.

Az uralkodók egymást látogatják s működőn összeülnek, bizonyára népeik jó indulatát fejezik ki ebben.

Nem a füstnélküli löpor fogja Európa jövőjét rendezni, hanem a füstnélküli patriotizmus. Lehet a honszeretet lángjait szítani, a nemzetiségi gyűlölet füstje nélkül.

Ennek a fényei folynak le szeméink előtt, közvetlen közelünkben. Nem az uralkodók csupán; a nemzetek ülekeznek össze. — S ez az ülekezés őszinte; mert szükséges.

Az általános, világszerzte megnyilatkozó békevágy hozta létre a békemozgalom kétrendbeli szervét u. m.:

1. A békeegyesületeket, amelyek kívánóságokkal, javaslatokkal, határozatokkal szerepelnek; ők szerkesztik a kérvényeket, elősegítik a tömegek megnyilatkozásait, gondoskodnak a sajtó informálásáról és közreműködéséről, népszerű előadásokról, megfelelő irodalmi és művészeti termékek megalkotásáról, stb. stb., nem feledkezvén meg az igazságok oly annyira fontos nevelő-oktatásáról és megfelelő tankönyvekről sem.

2. Az interparlamentáris csoportok, melyek minden állam törvényhozóiból (képviselek- és főrendekből) alakulnak, azon vannak, hogy ama kívánóságokat és határozatokat törvényjavaslatokká érleljék és lehetőleg törvényekké emeljék.

A különböző kormányok törekvéseikkel mind jobban barátkoznak meg, azért remélhető, hogy idővel ezéjaink megvalósításában is segítségünkre lesznek.

Jelenleg a föld kerékjén összesen vagy 200 békeegyesület áll fenn, köztük a legtöbb számos fiókosztálytal.

A Magyar sz. korona országainak Békeegyesülete 1895. december 14-én alakult meg hazánk számos különiségének, ugyancsak fő- és székesvárosunk legelőkelőbb társadalmi köreinek jelenlétében — a békemozgalom lelkes apostolának, Suttner Berta bárónőnek és dr. Jókai Mór előnkünknek tevékeny részvétele mellett.

Tagjainak fényes nevsorából csak a következőket említtük: Elnök: Jókai Mór dr., alelnökök: Jospovich Geza, Vambéry Armin dr.; választmányi tagok: báró Baillly György-né, gróf Csáky Albiné, Hegedüs Sándorné, dr. Schwarcz Gusztávné, Wahrmann Renée, Berzeviczy Albert dr., Csáky Albin gróf, Hegedüs Sándor, Hieronymi Károly, Heinrich Gusztáv dr., Szász Károly, Széll Kálmán, Türr István, Zichy Antal stb. stb.

Ezen új egyesület célja, karöltve a már huzamosabb idő óta fennálló nagyszámú békeegyesülettel — azért küzdeni, hogy az egyes államok közt létező vagy jövőre felmerülő nemzet- és érdekkülönbségek ne az embertelen, győzre és legyőzöttre nézve egyaránt káros és a vakszerencsétől függő háború útján egyenlítésnek ki, hanem korunknak fejletti műveltségéhez méltóan, az államok képviselőiből alakult nemzetközi ítélő bíróságok útján.

Valamennyi békeegyesületnek összekötő kapcsa s a világbékeszövetségnek mintegy középpontja az 1892-ben alapított Berni Nemzetközi Békehivatal, melynek elen Ducommun Elie eszményi alakja áll. E mintaszerűen berendezett és vezetett hivatalban futnak össze a békeegyesületek elszórt szálai, onnan indul ki legfőbb, a béke érdekében felmerülő üdvös

Könyvtár-ra, midőn meg akarja valóítani a magyar Universal-Bibliothek hasznos eszméjét.

Pedig ezt a célt tüztök ki a Magyar Könyvtár kiadói és érdemes szerkesztője. Az első sorozatként kiadott tíz füzet eme világosan tájékozott erről. Felüli nemzeti irodalmunk klasszikus alkotásai mellett a hazai és külföldi modern irodalom java termékeit. Ime a sorozat. 1. szám: Kátona József; Bánk Bán. Bevezetéssel ellátta Beöthy Zolt. 2. Guy de Maupassant; Elbeszélések. Fordította Tóth Béla. 3. Berzsenyi válogatott ódái. Eletrajzi bevezetéssel. 4. Coppé: A kovácsok sztrájkja és egyéb elbeszélő költemények. Fordította Radó Antal. 5. Kisfaludy Károly; A kérők. Bevezetéssel ellátta Beöthy Zolt. 6. Sipulusz. Humoros tárcák. 7. Edmond de Amicist; A bor. fordította Tóth Béla. 8. Zrínyi; Szigeti veszedelem. 9. Du Maurier-Potter; Trilby. Színmű. Fordította Fái J. Béla. 10. Csokonai; Dorottya.

Minden kommentár nélkül közöltük az első tíz szám címét, mert hisz az maga ékesen szóló program. Amint ebből látnivaló, klasszikus alkotásainkhoz kiváló irodalomtörténeti és esztétikusaink innak magyarázó bevezetést és fejtegetéseket, melyek megvilágítják a mű alakjait és tartalmi kiválóságait, beláthatóan szellemében, hogy az nekünk világosan és könnyen fölfoghatóvá válik. Így lesz a külföldi klasszikusok magyar fordításával is, melyek a következő sorozatokban sűrűn fognak szerepelni. A modern hazai és külföldi írók népszerűsítése is egyik célja lesz a Magyar Könyvtárnak. Sipulusz tárcái a tiszta magyar humornak, jókedvnek üde, friss hajtásai, melyek kedvre derítenek fiatalokat, öregeket egyaránt. A francia elbeszélő irodalom legnagyobb alakját, Guy de Maupassant a Tóth Béla fordította kötet kitűnően mutatja; nem kevésbé szerencsés

eszmé és ott valósítják is meg őket. E hivatal rendezői a békekongresszusokat, gyűjti a hatalmasan gyarapodó békeirodalmat, szerkeszti és kormányoknak ugymint testületeknek megküldi a különböző emlékiratokat, felterjesztéseket stb. stb.

A budapesti békekongresszus részéről XIII. Leó pápához intézett felíratra érkezett válaszban t. k. ezt olvassuk: »... a nyers erő törvényét fel fogja váltani a jog törvénye és egy új igaz polgárosodás korszaka megkönnyíti majd az emberi nemnek fenntartásának betöltését.« Egy más alkalommal pedig a legfelsőbb egyházi így nyilatkozott: »Nem ismerek szükségesebb dolgot, mint a háboru elleni küzdelmet; minden, ami ez irányban történik, hatalmasan előmozdítja nem csupán a keresztény tanokat, de az egyetemes közjólétet is.«

Mind mélyebb gyökeret ver az az igazság, hogy a háboruk az igaz vallásossággal és az emberiség valódi érdekeivel homlok-egyenest ellenkeznek. A békeegyesületek egyik célja, hogy a különböző népek között a jóakaratot, a türelmességet és a testvériséget fejlesszék.

Az a feladat, melyre a béke hívei vállalkoztak — igaz — nem hálás, hanem önzellen és nehéz. Egyes, lélekemelő sikerek mellett számos félreértést, gúnyt, sőt támadást kell eltűrniök. A társadalom nagyobb része — sajnos — restel nyíltan zászlóknak alá sorakozni s legfeljebb csendes rokonzásról (részvétéről?) biztosít, ami azonban ügyünket hátszállyal sem viszi előre. Kérjük Önöket, egyeseket és testületeket, fontolják meg jól az eszmét, tekintsenek azon kiváló egyéniségekre, kik hazánkban és a külföldön már évek óta a legnagyobb odaadással szolgálják a Béke szent ügyét, ajánlkozhatnak meg bizalmukkal és lépjenek minél számosabban sorainkba, a Magyar Sz. K. O. Békeegyesületébe és igyekezzenek eszméinknek minél szélesebb körben híveket szerezni, mert ezzel teszük lehetővé azt, hogy az emberiség e hatalmas munkájában Magyarország is méltó helyet foglaljon el a kultúrnépek között, a melyekhez minket egy fenkölt lelkű, szomszédos uralkodó csak a minap is besorozott.

Az eszményi cél elérése anyagi áldozatokat is kíván. Rendes tagok évl egy frtot, alapító tagok egyszersmindenkorra legalább 50 frtot ajánlanak fel. Az egylet titkári hivatalának czime: Budapest, V., Dorottya-utca 6.

Budapest, 1897. november havában.

A Magyar Szent Korona Országainak Békeegyesülete.

Kemény Ferencz Türr István Josipovich Géza
titkár, tiszt. tag, ügyviselő alelnök.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Hivatalos látogatás.** Jablánczy Sándor m. kir. csendőrségi tábornok Budapest-ről, f. hó 22-én Csáktornyai időzött, a hol a csendőrst megvizsgálta. A tábornok ur mult szerdán Letenyére utazott.

— **Kinevezés.** A nagy-kanizsai kir. törvényszék elnöke Csárics Gyula csáktornyai szolgabírói díjokat a perlaki kir. járásbíróhoz hites német-horvát tolmácscsá nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Úrhegyi János alsó-lendvai áll. polgári iskolai rendes tanári hasonló minőségben a nagy-beckereké áll. polgári és felső kereskedelmi iskolához helyezte át.

— **Áthelyezés.** Az igazságügy-miniszter Berkes János letenyéi járásbírói irnokot a zala-egerszegi kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Új anyakönyvvezető.** A belügyminiszter a turniscai anyakönyvi kerületbe Rozgonyi Antal anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

— **Új ügyvéd.** Petrik Gyula ügyvéd, ügyvédi irodát nyitott Alsó-Lendván.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Grósz Samu okl. polg. isk. tanítót az alsó-lendvai áll. polgári iskolához segédtanárnak nevezte ki.

— **Házasság.** Strocinszky László lemerbergi mérnök f. hó 15-én vezette oltár elé Keszthelyen Bozay Pál odaváló szállótulajdonos, azelőtt csáktornyai bérlőnek leányát, Ilonka kisasszonyt.

— **A helybeli általános ipartestület** a nagy-kanizsai ker. betegsegélyző pénztártól leendő elszakadás és Csáktornyan önálló betegsegélyző pénztár alakítása tárgyában f. évi december hó 5-én esetleg 12-én d. u. 2 órakor az elemi iskola I. osztályának tantermében rendkívüli közgyűlést fog tartani.

— **Esküvő.** Dr. Tassy Béla budapesti szigorló orvos a mult heten örök hűséget esküdtött Budapesten Hérics Tóth János dr. kuriai tanácselnök leányának, Jolán kisasszonynak.

— **Eljegyzés.** Avár Gyula domasineci tanító jegyet váltott István Róza kisasszonnyal Devecserrel.

— **Egy muraközi község hazafias ünnepe.** Folyó évi november hó 13-án a miksavári róm. kath. templomban Schádl István plébános és egyh. kerületi tanfelügyelő által bala istentisztelet tartatott annak emlékére, hogy a király Ó Felsége a magyar haza 10. jelesének emlékszóbot állított fel. A miséhez mozsarak dörgése mellett a fábriai összes tankötelesek zászlóval a templomba vonultak, a hol is Ungár Adolf körjegyző vezetésével az összes községek előjárósága testületileg megjelent. A »Te Deum« után egy az előjáróság, mint az iskolás gyermekek harangzuga és a mozsarak dörgése mellett az ottani iskolába vonultak, a hol is Schádl István plébános és iskolaszéki elnök szívreható beszédet tartott. Esetelte az ünnepély fontosságát, kiemelve a király Ó Felségének nagyjelentőségű adományát; megmagyarázta minden egyes szobor jelentőségét; figyelmeztette az iljúságot és jelenlévőket, hogy ámbár horvátul beszélnek, de a magyar földön születtek, legyenek magyarok, a magyar földön kívánjanak meghalni, és a haza érdekében legyenek igaz magyar hazafiak. A szívreható szép beszéd után mely alatt még a 10 szobrot is méltatta, a magyar Hymnuszt énekelték s az ünnepély emlékére emlékirat vétetett fel, mely a jelenlévők által aláíratott. Ezek után társasbéd tartatott a plébános urnál. — Örömmel igatjuk ide a miksavári derék plébános kezdeményezése folytán s vezetésével megtartott ünnepély leírását. Hogy egy község népének és tanulóifjúságának hazafias érzületére mily nagy befolyással vannak a hazafias ünnepélyek, azt mindenki tudja, aki ily ünnepélyen részt vett! Le a kalapokkal azon hazafias lelkesült, ki ott a Stayer határon a népet oly igazi hazafias irányban vezeti!

— **Tűzvész.** Károlyszeg községben (Bogdanovecz), mely a felső-mihályfalvai körjegyzőség területén fekszik, f. hó 22-én tűz támadt Leszkovecz József házában, kinek este 8

órákor a pajtája gyulladt ki. A porrá égett épület biztosítva volt. A kár meghaladja a 300 frtot. Keletkezésének oka eddig nincs kiderítve.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Mihalecz Rozália, Mihalecz Mária, Vukovics Julia, Mikács Mária, Gacsál Gusztáv, Zsindár István, Antonovics Anna, Kapelari Győző, Gábel Margit, Bernát Lőrincz, Toplek Mária, Novák Klára, Zadravec Klára, Meko-vecz Mária, Benedikj Friderika, Novák István, Szivoncsik Ilona, Kapelári Mária, Zlatarek Ilona, Szklepics János, Bartal Rozália, Belovics Mária, Gjurancs Mária, Wolf János, Novák Rozália, Zseleznyák Mihály, Horváth Lajos, Novák János, Klika István, Sántek Mihály, Korent Rozália, Novák Mihály, Bednyács József, Koscsák Ferencz, Zsilávecz Miklós, Zelják Mária, Toplek Mária, Prsztecz Mária, Hermán Mária, Vugrinecz Ferencz, Csérp Mihály, Rádl Mária. — Meghaltak: Özv. Cvetkovics Józsefné (75 é.), Holl József (59 é.), Golub Ferencz (20 n.), Kovacsics Éva (31 é.), Hunyadi Ilona (2 h.), Tóth Mária (7 h.), Herman János (2 h.), Novák Mihály (7 n.), Molnár Erzsébet (4 h.), Horváth Lajos (18 n.), Deutsch Olga (5 h.), Saffarics Ferencz (8 h.), özv. Szocsics Mihályné (53 é.), Zseleznyák Mihály (23 n.), Mávrek Mihály (56 é.), Kopjár Flórián (57 é.), Szabó Julia (62 é.), Rossi Constantia (22 é.), Rádl Mária (6 n.), Vurusics Katalin (10 h.), Varga István (35 é.), Zserjáv (h. sz.), Gacsál Gusztáv (2 h.), Dreschnig József (33 é.), Holub Ferencz (70 é.). — Házasságot kötöttek: Légrády István és Balogh Rozália, Guterman Béla és Adamecz Katalin, Stingl Ferencz és Kelemen Mária, Toplek Imre és Salamon Mária.

— **A magyar szabadságharc képes bibliája.** Most vasárnap jelent meg Jókai, Bródy és Rákosi 1848-ának második füzeté, mely méltó folytatása az elsőnek. A mű immár elhagyja az előkészítő események és alakok tárgyalását s a forradalom történetének forró levegőjében él. Wesselényi két arcképe után Kossuth követő választásának képe következik, azután az európai forradalmak sora, a miut Párisból kiindulva felénk hömpölyög. Látjuk a felbőszült nép rohamát a Palais Royalra, a boulevardi táborozást, a nép dühöngését a trónteremben, a mint tépdésik, cibálják a trón kárpitját s a falak szőnyegét. Azután Lamartine és Hugo Victor medaillon képe ölik szemünkbe; mindkettő a híres Augers reliefe után készült. Látjuk a francziák megújult alkotmányának, a köztársaság kiáltásának fényes ünnepét, meg a magyarok küldöttségét, a mint a párisi néj kormány tagjait üdvözlők. Sat, sat, Felbuzog a vérünk, ha ezekre a fényes jelenetekre gondolunk. Kossuth akkor meghódította Bécsét! A füzetet megint egy oldal pompás gnykép zárja, valamennyi a megbukott Metternichből üz csufot. — A harmadik füzet márczius 15-ikével fog foglalkozni. — Az 1848. melyben 120 kép lesz, mindösszesen 30 egyenként 30 krros füzetekben jelenik meg. Tehát az egész munka ára semmi körülmények között nem lesz több 9 frtnál. Erre kötelezte magát a kiadó: a »Révai Testvérek Irod. Int. R. T. Az egyes füzetek kaphatók a helybeli könyvkereskedésben.

Késmárky és Illés, Budapesten a leghiresebb czégek egyike, Kossuth Lajos utca 2. üzlethelyiségét összepontosította a külön e célra épült 12-ik szám alatti látványosság szamba menő árúháza. Félreértések kikerülése végett megemlítjük, hogy a régi híres »Kerepesi Bazár« nagy rakárhelyiségei továbbra is fennmaradnak, sőt meg is nagyobbítottak.

Felolós szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF**
Segéd-szerkesztő: **ZRINYI KÁROLY.**
Kiadó és laptulajdonos: **FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR.)**

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika u Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjžara Fischeľ Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

nahorvatskom i magjarskom jeziku izlazdeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: u svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštajē 10 kr

Obznane se poleg pogodbe 1 fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Prestolni govor.

Prestolni govor, kojim je Njegovo c. i kr. apostolsko Veličanstvo izvoljelo 17. novembra pozdraviti obedve delegacije u carskoj palači u Beču, glasi:

Uvjeravanja o vjernoj odanosti koja ste Mi netom izkazali, primam s iskrenom zahvalnošću.

Tečajem zadnje godine dal je položaj na iztoku povoda vnoгим bojaznima, koje se denes, hvala jednodušnom postupku velikih vlasti, prikazuju srečno odstranjenimi. Evropski koncert pokazal se je u to doba kakti močan faktor sa odstranjenje iztočnih smutnja, pak i ako mu nije uspjelo, da sprēči vrlo tugaljivi ratni sukob između Turske i Grčke, to se ipak ima njegovoj neumornoj i svejstnoj djelatnosti pripisati, što se je taj sukob lokalizoval i napokon intervencijom vlastih dokrajčil. Sad će biti zadaća evropskoga koncerta, da pristupi uređenju odnošajah na Kreti, koji otok ima da dobije uz očuvanje sultanovih suverenskih prava (juša) obsežnu autonomiju i time tulikajše jamstvo za svoju boljšu budućnost.

Sa zadovoljstvom mogu naglasiti, da su Naši odnošaji prema svim vlastima najboljšoj. Kak što prije, tak i denes sačinjava naš savezni odnošaj prema Njemačkoj i Italiji neuzkolebivu osnovku naše politike. Sveudilj je zadaća Moje vlade, da tu osnovku čuva i učvršćuje.

K dosadašnjim garancijama mira pridlošlo je sprijateljjenje sa ruskom carevinom. Ponovni sastanski, što sam ih imel sa ruskim carem, uvjerili su me, da međusobnog povjerenja između naših država, koji dalnjom konsolidacijom obećaje za budućnost samo radostne pojave.

S osjećajem radostnog zadovoljstva sjećam se pohoda; kojimi Me je njemački car, Moj vjerni prijatelj i saveznik, ovdje u Beču a nezdavnja vu Budimpešti obradoval. Ne manje se radostno sjećam Svoga prošlogodišnjeg boravka vu Rumunjskoj, ter pohoda, što su Mi ga uzvratili kralj i kraljica Rumunjske.

Čuvanje interesah evropskog mira bit će i nadalje glavna zadaća Moje vlade, ter se nadam, da moremo vu tom pogledu s pouzdanjem iti budućnosti vu susret.

Ratna (taborska) uprava posvetila je i ove godine pri svojim zahtjevima veliko pažnju gospodarstvenom i financijalnom položaju monarhije, premda su dogodjaji na početku ove godine pokazali, da je potrebno brže nadopunjenje ratneg materijala, što je djelomice i izpeljano, a djelomice se je počelo provadjati! Ove su se mjere ipak kretale vu okviru, što je utvrđen za usavršenje Moje vojske, kojemu vu ostalom odgovara i celokupni proračun Moje taborske uprave za godinu 1898.

Pokohod se Bosna i Hercegovina gospodarstveno normalno razvijaju vu napred-

nom pravcu, moći će ove zemlje i buduće godine, kak što su mogle i do vezda, ove izdatke za svoju upravu iz vlastitih prihoda podmiriti.

Preporučajući osnove, koje ćete primiti od Moje vlade, Vašoj prokušanoj uvidjivosti i patriotičkoj požrljivosti, želim najbolji uspjeh Vašoj djelatnosti, ter Vas najsrdačnije pozdravljam.

Iz delegacijah.

Žicom nam je včera vu kratko javljeno konstituiranje magjarske delegacije, koja je izabrala svojim predsjednikom grofa Julia Szapáryja. Sesiji bili su nazočni zvun članova delegacije ministri Goluchovski i Kállay, zapovjednik mornarice admiral barun Sterneck, podmaršal Zsoldos, odsječni predstojnici grof Szécseny i Dóczy, odsjednički savjetnici Mérey dr. barun Tallián, odsječni predstojnik Horovitz, ministerski savjetnik grof Pongrácz i pomorski glavni povjerenik pl. Budisavljević, — svi zastupajući zajednička mini tarstva izvanjskih poslova, tabora i financija. Magjarsku vladu zastupal je minister-predsjednik barun Báuflly. Nakom izbora predsjednika izabrala je delegacija podprežešom Kálmáná pl. Szélla, a notarjušina Hegedüsa, Münnicha i Rudványskoga.

Vu nastupnom svojem govoru naglasi predsjednik grof Szapáry, da već 30 godinah

Z A B A V A

Novi svilni rubec.

Tko mi nevieruje, neka proba! A to more vlastitimi vuh i svake nedelje, najmre pak u zimsko doba izprobati, i to rekel sem svake nedelje u cirkvi pod prodečtvom. Jer tko još to nije opažaval, on neka prične od sad opažavati, jeli pak nije moja tvrdnja istinita? Gospodin plebanuš ili kapelan nek slobodno tak liepo prodekuj, da bi njih mogli Angeli poslušati, kaj hasni, kad beteg svoje zahtieva i nesrečni katarrh tak pogutu zegeče, da čoviek mora kašlati, i tak se čuje pod cielom sv. mešom i prodekom tak zaglusno kašlanje, da niti on, koj neima katarrha. Uslied te kašlane vike od prodečta ništ, ili samo gde koju rieč čuje. Ali o čudo! Čim svećenik vzeme poslie prodečta knjižicu sa ozovi u ruke te prične: »Jemlje u sveto hižtvo« — Nut dragi moji! Niti da bi samo se jedna duša izkašljala, pak makar je četerdeset i šest parov, a ozivanje trpi do pol ure. Miša bi bilo čuti po cirkvi prebežati, tak je sve tiho, tak nikoga katarrh u grlu nezegeče, tak nitko nekašlje, a a to sve radi znatijelnosti. Dakako, da je

najviše znatijeljan ženski spol akoprem niti muže nezagovaram.

ruga falinga opet je ta, da mnogi Drado zakasne u cirkvu. — Ako se netko hoče željeznicom voziti, ili je pred sud pozvani, to on sigurno dojde u pravo vrieme; ali ako je treba u cirkvu iti onda mnogi rado zakasne, pak ne samo da tim onda neizkazuju pravu čast službi božjoj, nego još k-tomu i druge bune, koji su u pravo vrieme u cirkvu došli, jer i tu znatijelnost hoče svoje imati, najmre pak na selu, pošto svi već u cirkvi sakupljeni, ako takov zakašnjeni pod prodečtvom vrata odpre, velim, svi glave dignu, vrate nategnu kak žerjavi, za da vide, tko je tu sad došel, kak je oblečen i ako je ženska, kakovoga rubca ima na glavi.

Niekoga plebanuša jedne male fare je to osobito bunilo, da su se u cirkvi sakupljeni uvijek ogledali, ako je tko pod prodečtvom kakti zakašnjeni došel u cirkvu, pak za to sim tam zgleđavanje dotrgnuti, je jednoč rekel iz prodekalnice: »Dragi moji farniki, pošto vidim, da vas u vašoj pobožnosti kesno dohadjajuči bune tim, što se uvijek, kad se cirkvena vrata štupi, poimence povem, a vam se nebude treba ogledavati«. Stim prične svoju prodiku; ali na skoro se

je moral pretrgnuti u govoru, jer su se, kak navadno, za jednog zakešnjenog vrata odprla baš u onom hipu kad je izgovoril: »Svetoga evangelium se mora držati svaki, koj je pravi — Vádjlja Miška sa svojom ženom i kčerjum« Vádjlja Miška sa sa ženom i kčerjum se jedno malo osupnjeni sednu na svoja miesta, a prodečtvo teče dalje. I opet se mora na jedan krat pretrgnuti, jer se opet vrata odpru pri riečih: »I ovak su preobradali zemlju, gde med i mleko teče — Pongrac Lovrenc i Andročec Tomaš«

Farniki se sad neulaju ogledavati, a prodečtvo teče dalje, pod kojem gospodin plebanuš svakoga kesneše dojdućega podpunim imenom i pridavkom imenuje. Jedan krat mu je ipak iz vust više vušlo, nego samo ime i pridavek, jer baš su se opet vrata odprla, kad je izgovoril: »U nebo samo pravični dojdju, te vam velim, da u nebo more vlezli samo — Bakša Treza s novim svilnim rubcem na glavi« — ali u tom hipu se je sve, kaj je bilo ženskoga spola u cirkvi, kakti na komando, k cirkvenim vratam ogledalo, jer novoga svilnoga rubca su ipak morale sve videti!

sudjeluje vu delu delegacijah, ter se je za to vréme osvjeđočil, kak ozbiljno i mirno razpravlja visoko ovo telo državne poslove i kak dobrostivo i prijazno susreće svoje predsjedništvo. Moli s toga, da se ista blagonaklonost i njemu izkaže. Kak mu još nisu poznati predlogi, koje će vlada podastreći, ne more da govori o njima; ali poznate su mu izjave krunjenih glava iz najnovije dobe, iz kojih svih izbija težnja za mirom. I trojni savez, temelj naše vanjske politike, želi da se uzdrži mir; a na čelu vlade stoji muževi, koji uživaju podpuno povjerenje delegacijah.

Za Magjarsku je uzdržanje mira od to veće važnosti, što ona pod zakriljem mira more uspješnije razvijati svoje unutrašnje poslove. Željati bi bilo da i ovogodišnje delegacije s gledišta zajedničkih interesa rešavaju predloge sporazumno i nastoje uzdržati dobre odnošaje izmedju obrednih država. Zadnje delegacije sastale su se, kad je Magjarska svetčanim načinom slavila (dicila) svoj jezerogodišnji obstanak Najsajajnja točka ove dike bila je, što je krunjeni kralj Magjarske svojim učestvovanjem prilike dal magjarskom narodu, da more izraziti svoje poklonstvo i nepokolebivu vjernost naprama kralju. Podpuna sloga izmedju trónuša i naroda najsigurneše je jamstvo za razvitak jakosti monarkije, za razvitak Magjarske. Nj je Veličanstvo najnovišim Svojim činima dokazalo, da nepokolebivu privrženost naroda uzvraća povjerenjem vu narod. S toga delegacija ne more drugač započeti svoje djelovanje, van da dađe izraza čuštva, što jih goji vsaki Magjar, želi najmore (članovi delegacije ustaju), da Bog još dugo, dugo poživi dično vladajućega kralja Magjarske, Njegovo Veličanstvo Ferencz Jožefa I.!

Delegacija popratila je ove reči oduševljenim klicanjem.

* * *

Njegovo c. i kr. Veličanstvo primilo je vu bečkoj palači navadnim sjajem najprvije magjarsku, a po tom austrijsku delegaciju.

Prezes grof Julio Szapáry oslovil je Njegovo Veličanstvo ovim govorom:

Hoće biti social-demokrat.

Ja znam, da su mnogi već puno čuli i puno se spominali o socijal-demokratih i kak sam uvieren, da mnogi znadu za njihove nazore i želje. baš tak sam i uvieren, da ih je polovica, koji nikaj drugo o njih neznadu izvan da na svietu obstoje i oblastim velike neprilike zadržavaju, a sudom takaj. Kad bi ja sad mojim četvcom hotel razlagati tih nemirnjakov želje za kojimi idu, onda sredstva, kojih se love, za da dojdju do cilja i u obće cilji njihov program, nebi mi bil dosta ov cilji arkuš; to pak bi četvece dugočasilo a ktomu bi pri tom ostali tam, gde su i bili. Nego imam ja jednu liepu pripovest, kojom hoću na vlas i posve jasno želje i težnje social demokratov pokazati tak, da bu svaki, koj bu tu pripovest čel, dobro razmel za čim ti beđaki idu i kak se bude njihovo dielo, dapače se mora porušiti, kak ona liža koju si na večer dieca na stolu pri svieći iz kartih naprave, i kad se onda jednomu kihue ili mati skolovratom u stol drukne, eto ti iz visokog turna pun stol kartih, koje onda opet od kraja raztu u vis, za da se jednim mahom opet poruše.

Peter Piškor bil je jedan priprosti, siro-

Vaše c. i. apoštolsko kraljevsko Veličanstvo! Premilostivi gospodaru!

Prije no što magjarska delegacija započne svoje djelovanje, želimo stupiti pred Vaše Veličanstvo i uvjeriti Vaše Veličanstvo o dubokoj odanosti i nepokolebivoj privrženosti našoj. Kakti izaslancima magjarskoga sabora nije nam moguće, a da se ne sjetimo onih previšnjih rešenja, koja su izazvala vu Magjarskoj obće oduševljenje. Jednim od ovih previšnjih rešenja ovjekovječio je Vaše Veličanstvo uspomenu na dične muževe magjarske historije. Drugim previšnjim rešenjem blagoizvoljelo je Vaše Veličanstvo pokrenuti zakonodavne odredbe, kojimi se daje prilika, da se uzmogne vojnički naobraziti vekši broj magjarskih mladića, što će povoljno uplivati na obranbeni jakost monarkije. Previšnje rešenja Vašega Veličanstva primila je s oduševljenjem čela Magjarska, a municipija žariju se, da svojim zakladama pospješuju položeje cilja, što ga je Vaše Veličanstvo blagoizvoljelo iztknuti.

Prošlog proljeća nastali su zamršaji na izhodu. Vašem Veličanstvu i drugim velevlastima pošlo je za rukom, da tabor, koji se nije dal sprčići, ograniče na zemljište ratujućih država i uzpostave mir. Ovi zamršaji dali su upravi izvanjskih poslova vnaoga priliki za djelovanje, a mi smo sa radošću primjetili ugledan položaj i upli vlade Vašega Veličanstva.

S radošću osvrćemo se i na sjajne sveteanosti povodom pohoda njemačkoga cara, ter kralja i kraljice Rumunjske vu previšnjem domu Vašega Veličanstva vu Budimu. Oduševljenje, što se je ovim zgodbama pojavilo vu glavnom gradu domovine naše, najbolji je dokaz tomu, kako je magjarski narod iskreno privržen trojnom savezu, što je temeljem našega odnošaja naprama inozemstvu, i kojim radošću gleda jednog od saveznika Vašega Veličanstva uz bok Vašem Veličanstvu.

Poznata nam je zabrinutost Vašega Veličanstva glede obnove nagode. No što su teže okolnosti, to je nuždnije, da se svi oni, kojim je do uzdržanja nagode, slože i uzajamno rade, da se reše viseća pitanja.

Predloge, što ih je Vlada Vašega Veličanstva predložila delegacijama, svestrano ćemo pretresti i, akoprem su, osobito što se magjarskoga pučanstva tiče, radi nepovolnih izvoznih prilika i zaradi nerodice najnepovoljnije narodno-gospodarstvene prilike smatrati ćemo dužnošću svojom, da vladi Vašega Veličanstva na razpoloženje stavimo sredstva, koja su potrebna, da se uzdrži preštimanje i sigurnost monarkije, a tim i naši vlastiti interesi i sigurnost naša.

Dočim molimo i dalnju otčinsku blagonaklonost Vašega Veličanstva za našu domovinu, neka Vaše Veličanstvo blagoizvoli premilostivo primiti izraz naše najiskrenije želje, da Bog još dugo poživi Vaše Veličanstvo! (Dugotrajno, oduševljeno klicanje.)

KAJ JE NOVOGA?

Previšnji imendan Njezinog Veličanstva.

Vu svih cirkvah prostrane austro-magjarke monarkije i zaposjednutih pokrajina proslavljen je 19. novembra svetčanim načinom imendan Njezinog Veličanstva carice i kraljice Jelisave. Vu kapelici bečkog dvora bila je tim povodom tiha meša, kojoj su nazočni bili Njihova Veličanstva kralj Ferencz Jožef kraljica Jelisava, ter prejasna nadvojvodkinja Marija Valerija.

Grčko-katoličke cirkve.

Sljedbenikah grčko-katoličke cirkve vu Magjarskoj nevugodno se je dojmila odredba sv. oca pape Leona XIII., kojom im se zabranjuje magjarska liturgija odnosno služba božja vu magjarskom jeziku. Biskupi Firczák i Vályi oglasili su papinsku zabranu svim područnim plebanušima, ali su podjedno predstavkom umolili papinsku stolicu, neka opozove svoju odredbu, jer da je sljedbenicima grčko-katoličke cirkve vu Magjarskoj već od sto godina ovamo dozvoljena bila magjarska liturgija. Kak doznaje »Bud. Hirlap«, spremaju sljedbenici grčko-katoličke cirkve deputaciju od 100 članova, koja će podnesti Nj. Veličanstvu kralju preponiznu

prava dojti, jer pravica i jednakost mora biti.«

»A kakova nepravda ti se je moj dragi Peter Piškor pripetila? Povedj mi!« zapita dalje gospodin plebanuš.

»Kakova nepravica, pitaju gospodin plebanuš?« — odgovori Peter — »Vidiju gazenje meha u cirkvi cielu godinu nije nikakova zabav, nego je dapače težko dielo, pak bi se ja za to sa trideset forinti kroz cielu godinu zadovoljaval, dočim gospon školnik Orgulić dobiva za svoje dielo, koje baš tak dugo svaki krat traje, kak i moje gazenje meha, i menje ga truda stoji, četiri sto forinti na godinu. Ja moram cielu godinu tu stati i mučiti se, gaziti lievo i desno lievo, dočim gospon Orgulić liepo komod sedi te samo prsti po klaviših prebira i zato proti svakomu pravu i pravici toliku plaću vleče. Jednom riečju, gospodin plebanuš, ja njih prosim, da mi do pravice pomognu.«

Plebanuš, koj je odmah previdel, kaj je tomu inače mirnomu čovieku glavu zmešalo, poslie kratkog premišljavanja odgovori: »Tebi pravica morabit, Peter Piškor, samo si hoću još do zutra premišljavati, kak i na koj način se bude to dalo učiniti.«

Drugi dan u jutro dojde Peter Piškor opet k gospodinu plebanušu, — »Ja sam si

maški i pošten čoviek seljak, koj je nuz svoje poljedeljskog diela još obavljaj gazenje meha pri orgulah u farnoj cirkvi, za koj posel je dobival na godinu trideset forinti iz cirkvene kasse izplaćeno. Jednoč su u bližnjem varauš social demokrati obdržavali svoju skupčinu, te je našega Petra Piškora nagovoril njegov sused, da ide znjim na tu skupčinu, jer da bu tu puno spametnoga čul. Peter je išel i tam med onom halabukom čul i mnogo toga, kaj mu se je i dopalo i tak spametno činilo, da mu je moždjani zaobrnuo i siromaku sve kotače u glavi poremetilo.

»Ja budem si već pravicu našel!« — rekel je u sebi te se je spravil na farov k gospodinu plebanušu.

»Kaj se je već tak rano u jutro pripetilo, moj dragi Peter Piškor?« — zapita ga gospodin plebanuš, kad je po štengah gore u plebanuševu sobu dosopil.

»Ja sem došel gospodinu plebanušu povedati« — odgovori Peter — »da to već dalje ovak biti nemre, jer večera sem u varošu u skupčini od spametnih ljudih čul govore, kojimi su isti dokazivali, da samo svi jednaki i da med jednimi i drugimi nikakove razlike neima, pak sem zato sada knjim došel, da mi pomognu do mojega

molbu za posredovanje kod rimske stolice, da se uzdrži u kréposti magjarska liturgija.

Mapa zemalja sv. korune magjarske.

Kraljevski magjarski minister financijah dal je sgotoviti u razmjerju 1.900.000 mapu zemalja svete korune magjarske, u kojoj su prema najnovijim izmjerama i poleg autentičkih službenih podataka bojami (farbami) urisane sve u istom području zemalja korune magjarske kultivirane poljodjelstvene grane. Zvun toga pridodana je toj mapu skrizaljka, u kojoj su brojevno, prema vârmegijah, u katastralnim ralima, odnosno hektarima, točno označene površine stanovite poljodjelstvene grane, ter je podjedno dodana još i skrizaljka, u kojoj je točno označeno postotno međusobno razmerje raznih tih kulturnih površina. Mapa, koja je vrlo precizno, pregledno i ukusno izradjena, zaprema po prilici jedan kvadratni meter, ter se more dobiti, uz cênu od 2 for. u kr. magjarskoj državnoj štampariji i u onim knjižarama, kojim bude povjerena prodaja.

Bilanca Monte Carla.

Milanske novine »Secolo« dale su na znanje od bilance igraonice, kartašnice u Monte Carlu. Tamošnja igraonica (»banka«) imala je ovoga ljeta prihoda (dohodka) 14,850.000 franaka (prošloga ljeta 1896. 19,850.000). Izdatek je bil: apanaza knezu Albertu monakovskom (ar je to njegovo imanje) 2 milijuna franka (za arendu); za policiju, zandarstvo, školstvo i vsake fele dela 1½ milijun; za plaće direktora, upravitelja, croupiere i podvornike 1 milijun; za kazalište (teatar), orkestar (muzsika), utrke konjske i na ladjama (vadljinge), strétanje golubov i za »dobrotvorne svrhe« 800.000 forinti; za oglase i reklamu 500.000 for.; za postradale, — nesrećne kod igre, kojim su doznacili putni strošek za povraček u domovinu, 100.000 for., isto toliko za mjere, koje su potrebne, da se predusretne samoubojstvima. Ovoga ljeta skončalo se je u Monte Carlu 35 nesrećnih igračov. (kartašov), koji su izgubili ves svoj imetek.

cielu tvoju stvar zrelo promislil« — veli mu gosp. plebanus — »i sve nek bude po pravu i pravici uredjeno. Ja sam se i s gosponom školnikom Orgulićom spominal, i on je pripravan svoju službu tvojom zamieniti. Ti, Peter Piškor, budeš, od sad vlekel, četiri sto forinti i budeš zato orgule igral, — gospon Orgulić pak bude trideset forinti godišnje plaće dobival i bude za to mehe gazil.«

»Ali gospodin plebanuš« — izmuca osupnjeno Peter — »em ja neznam orgule igrati.«

»Kaj, ti neznaš orgule igrati? A tko bi si to mislil, da anda vi dva niste jednako izobraženi. To je onda dakako druga stvar. Tu onda nemre o jednakosti govora biti, kad si u znanosti niste jednaki, anda nemre niti plaća jednaka biti. Dakle mora ostati sve pri starom.«

Peter Piškor je sad otišiel osramoćen domov, pak je i na dalje za trideset forinti mehe gazil, a u socialno demokratske skupčine više nije hotel ili.

Em. Kollay.

Svečanost.

Lépa svečanost se je obdržala 13-ga o. m. u Miksaváru na spomenek, da je Njegovo Veličanstvo orsagu 10 monumentov velikih domorodcov daruval. Bila je sv. meša s Te Deum-om. Školska deca i občinari su pod zastavom išli u cirkvu i iz cirkve u školu, gde je Veličastni gospodin plebanuš i školski nadzornik Schadel István lépi govor držal. Na spomenek svečanosti su protokol gori zeli i svi nazočni se podpisali.

O dugom životu.

Uz bolje životne prilike traje dulje ljudski život. Izkustvo vuči, da životinja živi navadno osem put onoliko, koliko treba da se razvije. Pes na példu treba dvé godine dok se razvije, pak mu život traje poprečno 16 ljet. Dok se čovek podpuno razvije treba 25 godina, pak bi prema tomu trajal ljudski život 200 ljet. U istinu ima puno ljudi, koji su doživili osobitu visoku starost. Godine 1600. vumrl je Irac Broocoon, koji je doživel 120 godina, makar da je bil veliki pijanec. Hinko Jenkins, siromašen ribar (halász), preplival je u 100 godini réku, a kad mu je bilo 163, onda je za navék zaklopil oči. — 185 ljet doživel je Magjar Peter Zoltan, a njegov najstareši sin 155 godina. Na dalje spomena je vrédna Marija Prion, koja je vumrla ljeta 1838, u 148 godini. Doktor Politman vumrl je godine 1825., kad je navršil upravo 180 godina. Rus Mardanov vumrl je u Tiflisu 1892., a doživel je 164 godine.

Uvjeti dugoga života jesu: srednja veličina, rana ženitba, življenje na selu, jednostavna hrana, rano spavanje i rano ustajanje. Nu dakak da zato nema stalne regule. Žene poprečno živiju duže nego mužkarci, ali nezamužne rédko preživiju 100 godina. Pri brojenju pučanstva u sjedinjenih državah Amerike, ustanovljeno je, da je godine 1890. na 3980 stogodišnjih osoba odpalo ih 2592 na žene, a 1398 na mužkarce. Godine 1890. bilo je u Njemačkoj (Prajzkoj) samo 14 mužkarcov, koji su prekoračili 100 godina, a žene 64. U Austriji bilo je 1890. mužkarcov 78 i 150 ženah, koji su navršili preko 100 godina. Godine 1895. bilo je u Francezkoj 67 mužkarcov i 177 ženah, koje su presle 100 godina. Popreko računa statistika, da na deset osoba, koje su navršile sto godina, odpada ih sedem na žene, a tri na mužkarce.

Pleme dugoga života.

Veliju da su Bugari pleme, koje najduže živi. Po noveših podatkah da imade 3833 Bugare, koji su dobu od sto godina prevalili. U obće se narode balkanskoga poluotoka odlikuju dugim trajanjem života. Poleg Bugarov dolaze Rumunji, koji imadu 1084 starcov preko 100 godina, dočim ih u Srbiji broje 578. — Isto toliko imade tak starih ljudi u Irskoj, 410 u Španjolskoj, 218 u Francezkoj, 146 u Englezkoj a u Njemačkoj samo 78. To je vrlo malo prema pučanstvu od 50 milijuna. Razmierno više tako starih ljudi imade u Škotskoj, najmre 46, u Norvežkoj 23 i Švedskoj 10. U Belgiji ima samo 6 ljudi, koji su prevalili dobu od 100 godina, u Danskoj samo dva čoveka. U Švajcarskom nema u obće čovjeka, koji bi imel dobu od 100 godina. Najstareši čovek na svetu je još vezda afrikanski crnac (barapin) Bruno Cetrim, koji živi vezda u Buenos Ayresu ter mu imade

150 godina, poslje njega dolazi ruski kočijas Kustrin, koji živi u Moskvi, a ima 140 godina.

Nekaj za kratek čas.

Po svetom pismu.

Nekoj putnik dojuču na svojem putovanju u jedno selo, pregledaval je oko hodeći, dok je foringaš hranil, vse kaj je gdé bilo za videti, tak n. pr. bil je u melinu na šest kotačev, zatim je pogledal mali kaštelj u selo, koj je u svojem parku imal ljepoga ribnjaka, a najzadnjič je došel i u selsku malu cirkvicu, gde je baš zvonar nekakvoga kipa na oltar slagal i nove svéce u svečnjake vtikal, ar kak je rekel, budu se zutra nekoja deca prvi krat pričestila.

Putnik oko vse razgledavajuč u cirkvi opazi, da je vse prilično nečisto, oltari i klupi ili klecala, da su prašni baš tak, kak i taraconi pod cirkve, a na spovedalnicah pak, da je prah po prst na debelom.

U spomenku sa zvonarom obrne se baš na tu priliku ter pita zvonara, jeli to nebi njegovo dužnost bila ili kojega cemeštra, gledati na to, da nebu vse tak nečisto i da po spovedalnicah i klecalah neba po prst na debelom prah ležal?

»To je istina« — odgovori zvonar, — ali mi imamo takovu popévkú pri sveti meši, zaradi koje to vse tak prašno biti mora, ar se drogač niti svetim pismom nebi slagolo, ar mi popévamo vsaku nedelju: »Pred Tvojom zmožnostjtu leži u prahu keršćanstvo« — pak zato trebamo u klupah i spovedalnicah prst debeli prah.

Gost: Koliko véder pive stočiju u jednom tjednu gospon krémar?

Krémar: »Ja stočim 20 véder.«

Gost: »Ja bi znal jeden način, kak bi oni najmenje 25 véder pive stočili!«

Krémar: »A kak bi to bilo?«

Gost: »Samo naj gospon krémar vsaku kupicu punu natočiju!«

Neki soldat dojde dimo na urlaub, njegva sestra vsa u veselju, da si brata vidi, zapita ga: Dragi Jožek, sad odmah poveč, kaj hočeš da ti donesem, hočeš rajši pivo vino ili kavu?

Za prvu žedju, odgovoril je soldat — daj mi pivo, a dok bu kava gotova, mi moreš vino donesti.

Mlada gospa: »Dragi moj tovarus, zakaj si ti ne denes k obedu došel?«

Mladi tovaruš: Ah oprosti mi draga ženica! Ja sam čisto na to pozabil, kaj smo oženjeni.

Kritika.

Gost: »U ovom vinu ima odviše vode.«

Krémar: »Naproti, gospodine, premalo vina u toj vodi.«

Nezadovoljstvo.

Čizmar: »Zaista je Bog vse ljepo složil na ovom svétu, samo škoda, kaj nije dal čizmarom četiri noge.«

Brijač: To baš nebi bilo ljepo, ali ženam mogel je dati bradu. — Uh, ali bi onda živel!«

Gabona árak. — Ciena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frttól	frtig
Buza	Pšenica	11,50	—
Zab	Zob	6	—
Rozs	Hrż	7	—7
Kukoricza új	Kuruza nova	5,50	—
» » ó	» stara	—	—
Árpa	Ječmen	6	—
Fehér bab új	Grah beli	7	—
Sárga » »	» žuti	5,30	—
Vegyes » »	» změšan	5,25	—
Lenmag	Len	7,50	—
Bükköny	Grahorka	5	—

Nyilttér.*

1. rovat alatt közöltékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Foullárd-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai sat. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes *Henneberg selymet* 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csúcsos, kockázott, mintázott damaszott sat. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal sat.) a megrendelt árakat *postabér és vámmentesen, házhoz szállítva*, valamint mintákat postafordultával küldenek **Henneberg G.** (tes. és k. udvari szállító) **selyemgyárai Zürichben**. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros, levelezo lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

Hirdetések.

1083 v.h. szám 1897.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíró-ság 1897. évi 8667/p. 97. számú végzése következtében dr. Tamás János perlaki ügyvéd által képviselt Blágusz Iván hodosani lakos javára Narangja Balázs u. o. lakos ellen 70 frt s jár. erejéig 1897. évi október hó 28-án fogamatositott kielégítés végrehajtás utján lefoglalt és 342 frtra becsült 1 kukoriczakas kukoriczával, 1 méncsikó, 1 szekér, 1 sertésöl, 2 szekér szent, 5 szekér trágya, 1/2 pajta, 1 kazal szalma és szobatorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatlak.

Mely árverésnek a perlaki kir. bíróság 8914 p. 1897. sz. végzése folytán 70 frt lökekövetelés, ennek 1897. évi julius hó 19. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 32 frt 35 kriban bíróilag már megállapított költségek erejéig a helyszínen, vagyis Hodosánban leendő eszközésére

1897. évi deczemb. hó 7. napjának délelőtti 10 órája

határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni. 907

Kelt Perlakon, 1897. évi nov. hó 24-án.

Stern Frigyes.
kir. bírósági végrehajtó.

Köhögés

rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatásu szer a **RÉTHY-féle pemetefü-czukorka**

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti, kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 krért bérmentve küld

RÉTHY BÉLA

gyógyszerész Békés-Csabán

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

Réthy Béla
gyógyszerész

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparczélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxydált szivattyuk rozsdá ellen védve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

MÉRLEGEK,

legjobb javított rendszerű tizedes százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. **Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.** Commandit-társaság szivattyu és mérleggyártása.

I. Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6. sz.

W. GARVENS, Wien.

Köszén eladás!

Jó minőségű

köszén

ajánl

Métermázsánként 60 kr.

10 Métermázsán felül 55 „

25 „ „ 52 „

a helybeli raktárból átvéve

Gráner testvérek

899 3—6 Csáktornyan.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen birneves háziaszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmaztatik köszvényél, oszónál, tag-szagatásnál és meghüleséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czéjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-
hírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíró-
ság 1897. évi 8383 és 8485/p. 97. számú
végzése következtében Varga Lajos n.-kani-
zsai ügyvéd által képviselt Schulleg János
csáktornyai lakos javára Márcsecz Pál és
társai domásinecezi lakosok ellen 100 frt és
102 frt s jár. erejéig 1897. évi október hó
16-án fogatosított kielégítés végrehajtás
útján lefoglalt és 430 frtra becsült 2 kan-
czaló, kukoricza, 1 tehén és 1 szekérből
álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. bírósá-
g 8560/p. 1897. számú végzése folytán 100
frt és 102 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi
szept. hó 14. napjától járó 6% kamatai és
eddig összesen 67 frt 80 krban bíróilag már
megállapított költségek erejéig a helyszínen
vagyis Domásineczen leendő eszközlésére

**1897. évi deczemb. hó 4. napjának
délelőtti 9 órája**

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szán-
dekozók oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.
t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénz-
fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron
alul is el fognak adatni. 892

Kelt Perlakon 1897. novemb. hó 19-én

Stern Frigyes
kir. bírósági végrehajtó.

The Continental
Bodega Company

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

- Portbor •
- Sherry •
- Madeira •
- Marsala •
- Malaga •

Tarragona s. a. l.
Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:

Stráhia Testvérek
uraknál
Csáktornyan.

814 19-20

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881.
évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel
közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járás-
bírótság 1897. évi 8382 és 8384/p. 97. számú
végzése következtében Varga Lajos n.-kani-
zsai ügyvéd által képviselt Schulleg János
csáktornyai lakos javára Kontrecz Lénárd és
társai dekanovecezi lakosok ellen 42 frt és
80 frt s jár. erejéig 1897. évi október hó
16-án fogatosított kielégítési végrehajtás
útján lefoglalt és 811 frtra becsült 2 sertvés-
ól, 1 pajta, széna, zsupszalma, 1 pálinka-
főző kazán, 2 kukoriczaskas kukoriczával,
2 szekér, 1 kanczcsikó és 1 bikából álló
ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járás-
bírótság 8549/p. 1897. számú végzése folytán 42
frt és 80 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi szept.
hó 14. napjától járó 6% kamatai és eddig
összesen 62 frt 40 krban bíróilag már meg-
állapított költségek erejéig a helyszínen,
vagyis Dekánoveczen leendő eszközlésére

**1897. évi deczember hó 4. nap-
jának délutáni 2 órája**

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándé-
kozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz.
107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés
mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul
is el fognak adatni. 906

Perlakon, 1897. évi novemb. hó 19-én

Stern Frigyes,
kir. bír. végrehajtó.

Kiadó lakás

Csáktornyan Uj-utca
118. számú házban egy
három szoba, előszoba,
konyha, éléskamra stb.
hozzátartozó helyiségek-
ből álló

LAKÁS

1898. évi január 1-től
kiadandó.

Bővebbet

NOVÁK FERENCZ
háztulajdonosnál

ugyanott.

908

Árverési hirdetmény.

Dráva-Vásárhely község előljárósága által ezen-
nel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát
képező

vadászati jog

1897. évi deczember hó 18-án d. e. 10 óra-
kor a községi irodában nyilvános árverés útján
haszonbérbe fog adatni.

Kelt Dráva-Vásárhelyen, 1897. novem. 23-án.

904 1—2

Az előljáróság.